

Szerkesztői szállítás

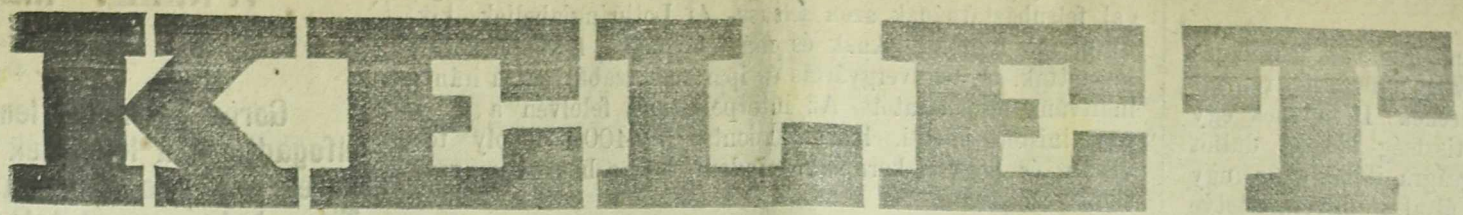
Belső-kerületre 21. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények címzettjei.

Az értékes cikkeket díjaztatnak. Kéziratok nem adnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 frt.
Félévre 6 „
Negyedévre 3 „
Egy hóra 1 „

Megjelenik minden nap, az ünnepek követo napok kivételével.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.**Kiadó-hivatal:**

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Négyzet hasábozott garmond sor ára 6 kr. Bélyegző minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetésnél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelk Alajosnál (Wallzeile 22)
Haaenstein és Voglmér (Neuer Markt 11.)
Pesten: Lang Leopoldnál (Erzsebet-t. 9 szám emelet.)

„KELET“

előfizetési feltételei:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy hóra 1 frt.
Egyes szám ára 5 kr.

Az előfizetési pénzek — legcélszerűbben postai útvánnyal — Kolozsvárra, Stein János könyvkereskedésbe küldendők.

A „Kelet“ kiadóhivatala.

Pest, jun. 20. 1871.

(A.) Olvasóink ismerik azon általános intézkedéseket, melyek az egész határörvidék polgárosításának eszközzésére elrendeltettek. Most még azokról kell megemlékeznünk, melyek a határörvidék egy részének Horvát-Szlávonországba történő azonnali visszakapcsolására vonatkoznak, s melyekből fogalmat szerezhethünk azon módozatról, mely szerint, mihelyt a polgárosítás nagy műve be lesz fejezve, a végvidék egyéb részei is anyaországukba reincorporáltatni fognak. A már visszakebelezett részek: a varasdi két ezred, Zengg, Belovár katonai községek, Ivanic erőd és Sziszek község. Ezen vidékek már f. évi július 1-én visszalépnek az anyaország kötelékébe s reájok nézve a katonai kormányzat megszűnik. A polgári közigazgatás szervezésének élére királyi biztos állítatik, kinek székhelye Zágrábban lesz. Mint olvasóink tudják, ezen királyi biztos állás Rosenzweig Nándor altábornagra lön ruházva.

A polgárosításnak első alapföltételét a mostani katonai kormányzat megszüntetése képezi. Ez okból az eddigi hadseregvezet eltöröltetik s a magyar korona országában érvényes törvények a közös hadseregről, a honvédségről s népfölkelésről a reincorporált vidékeken is életbe lép s mindazon intézmény, mely e törvényekkel ellenkezik, elveszti eddigi érvényét. A nem tisztán katonai teendők, a hadi célokra nem használt középületek, az árvapénzek kezelése stb. a polgári hatóság kezeibe mennek át.

Mi a polgári kormányzatot illeti a reincorporált vidékeken, Horvát-Szlávonországok törvényei fokozatosan fognak életbe léptettetni, kivéve a határörvidéknek a határörvidéki államerdőségekből való faizási, legeltetési és erdőhasználati jogainak megváltására, a közigazgatási egyes módosításokra, a városi és falusi községekbeli szerves intézkedésekre vonatkozókat, mely ügyek királyi rendelet útján szabályoztatnak. A varasdi két ezred „Belovármegye“ név alatt megyévé alakittatik. A megye szervezése egészen a horvát municipalis törvény értelmében megy végbe. Zengg városa önálló municipium, szabad királyi és kikötő várossá lesz. Az egész adó és telelekkönyvügy az új törvényhatóságok kezelésébe megy át. Belovár városban a megye számára, Zengben a város számára első folyamodású törvényességek alkottatik. A felebbezés innen a zágrábi báni, illetőleg házszemélyes táblához megy. A politikai és igazságügyi kormányzat hivatalos nyelve a horvát.

A hivatalok szervezésénél a már szolgálatban levőkre különös figyelem lesz, nehogy a dolgok új rendje által valaki akarata ellenére megkárosíttassék. Az erdőségi, építkezési és iskolai stb. személynök, az állatorvosok, bábák stb. megtartják állásaikat. Mindazok, kik valami nyug- vagy kegydíjat, provisiót, ellátást huznak, vagy ilyenre joggal bírnak, a jövőben is megtartják azt. Ugyanez történik a papság fizetésével is, a lakosság nagy tömege pedig háborítlan birtokában marad mindazon ingó és ingatlan vagyonnak, mi nevére a telekkönyvbe van jegyezve. Ezen ingatlanokra soha és semmi ürügy alatt sem lehet bármily néven nevezendő föld- vagy munkaváltságadót vetni. Az adófizetés, a só- és dohány-kiszolgáltatás körül eddig élvezett előnyök tovább is érvényben maradnak. A polgári hatóság kezeibe viaszszolgáltatott középületek egy része kórházakul s más középületek a községeknek ingyen adatnak át. A városok a jövedelmökből állított minden középületet tulajdonul visszanyerik.

Minden közalapítvány az illető vidék önrendelkezésébe megy át. Mindazon szerződés, melyet a katonai kincstár harmadik személyekkel szemben elvállalt, a horvát-szlávon kormányra származnak át. Végül a visszakebelezett vidékek már a legközelebbi horvát országgyűlésre meghivatnak. Miután Zengg előbb is képviselve volt a zágrábi gyűlésen, Belovármegye 8, Belovár város 1, Ivanic 1 képviselőt küldend oda. A választások a horvát választási törvények értelmében fognak megtörténi.

Ezek azon határozmányok legfontosabbjai, melyek a reincorporált vidékek polgárosítására vonatkoznak. Mint az említettekől kitűnik, minden jog, minden érdek lehetőleg kimélve lön. A kormány a roppant változás végrehajtását akként akarta eszközölni, hogy a lakosság az átmenet nehézségeit ne nagyon érezze. A végvidék lakosságának méltányolnia kell ezen intentiókat, s ha saját részéről a polgárosítás s a visszacsatolás iránt annyi jó akarattal fog viseltetni, mint az érdekelt kormányok, melyek ezen rendszabályokat kidolgozák, ugy a reincorporált föld nem sokára a magyar korona egyik legkiválóbb, anyagilag és szellemileg folyton előre haladó tartományává lesz.

Kolozsvár, jun. 21.

(L-t.) A Magyar Polgár-féle vidéki sajtó természetes és állandó betegsége, hogy a nagy politika napirenden forgó kérdéseit a fővárosi lapok nyomán nagy garral (akár egy garrulus) után beszéli és pedig, hogy valami eredetit is adjon: sokkal nagyobb túlzással, mint példányképei. Így szól hozzá közelebb a fentisített lapban Herman Ottó, a commune melegsívű barátja, Favre ismert köriratához és az „Internationale“ kérdéséhez.

Szegény Favre, neki is jobb lett volna nem születnie, vagy legalább valamivel többet tanulnia, mert akkor nem kapott volna oly kemény leckezt Herman úrtól! De hagyjuk ezt, küzdje ki e nemes harezot a két méltó ellenfél: Favre és Herman. Itt csak arra kívánjuk e collegát figyelmeztetni, hogy magának az elég fontos munkás kérdésnek több kárt, mint hasznót tesz, midőn itt nálunk, ily módon feszegeti azt. A falusi kovács foghúzása az egész állkapcsot veszélyeztetheti...

Nálunk, hol a szó való értelmében vett iparról nem is lehet beszélni: a munkás-kérdés nem is existál. Magában Pestben, hol van ugyan elég munkás, de egy főváros-hoz mérve ugy szólnán nincsen is proletariatus, a mint az utóbbi munkás-befogadásoknál be is bizonyult: csakis mesterségesen lehetett egy néhány strikeot előidézni, — de a vidéken s in specie az erdélyi részeken — pedig talán ennek számára szól a Polgár? — előbb szájukba kell a munkásuknak rágni, hogy jó lenne egy kisse strikeolnotok; föl kellene őket bujogatni, hogy mint el vagytok ti nyomva s csak midőn ily erőszakkal földéztük a rémet, kerülhetne napirendre a kérdés megoldása, az orvo szerek kikeresése, alkalmazása. Már pedig nyilvánvaló, hogy a tudós gondadal adhatja ugyan magát a pók-tenyésztésre, hogy vizsgálódási tárgyakat szerezhessen magának, de az okos gazdaszony sóprúval folytat e csunya férgek ellen hadat.

Semmi kérdés a fölött, hogy ott, a hol a civilizáció s különösen az ipar magas foku fejlettségére következtében a nagy tökehalmozás ellentéte, a pauperismus is elkövetkezik; ott, a hol a vagyon túltengése a szükség véren elődik: a rettenetes élethalál harez is — jaj, a gazdaságában szegény Párisnak! — kimaradhatlan. De nálunk, hol előbb még meg kell teremteni az ipart — mint Széchenyi tette: csalogatott csábitgatásokkal, — de nálunk, hol maga a nemzet, a helyett, hogy az iparra vetette volna magát, egész göggel veti meg azt: a töke nyomasztó voltáról, a munkásokkal szemben, csak is az ignorancia, vagy a szabadelvű frazisokat utánfecsegő dilettantismus beszélhet. Mert H. O. előtt igen-igen szépen csendő mondatnak tetszhetnek az ilyenek: „A fogyasztó elem a productióval — jobban mondva: a productatő a productálóval, — a töke a munkával, (a) becsületes, szabad szerződési viszonyba kell (sic!) lépjenek, mert a co-illőleg sub-ordinatio csak az egyik fél önértetének (a) feláldozásával lehetséges“ — de kérdjük: ugyan mily értelmet tulajdoníthat annak az, ki saját bensejéből meríti, saját körülményeit tekintve, saját népének ir s nem másoknak, más viszonyokra vonatkozó szavait copisálja?

Az is nagyon való, hogy az „igazi“ intelligencia az, mely segítségére kell (sic!) jöjjön — a munkás mozgalom — fejlődésének, irányá meghatározásának, szabályozásának, — de vajjon a már megcsökönösödött munkáslázitók megtéríthetők-e, ha még egyszer annyit szavaz is meg országgyűlésünk a felnőttek oktatására? Nehezen hiszszük s épen azért első és elengedhetlen kötelessége a kormányoknak, hogy a társadalmi rend érdekében mindazt az intézkedést tegyegye, s ha kell erőhatalommal is, a mi elejét veheti a zavargásoknak, munkásaink megméltelyezésének. Ebből a szempontból csak is üdvözölni tudjuk Pest

városának, a belügyérség felügyelete alatt, követett eljárását, midőn az idegen lázitókat az ország határáig ki sértette s ott szabadon becsátá, a visszatérést félévi börtön büntetés terbe alatt tiltván meg nekik.

Azok pedig, kik a dictiozás kedvéért, itt minálunk is munkás-kérdést akarnak erőszakosan fölédzni, sokkal jobban tennék, ha a fennyen emlegetett intelligencia terjesztését munkálnák. De azt természetesen csak is tárgyalagos értelemmel, nem pedig frázis-gyártással lehet végrehajtani. Az igaz, hogy ez sok munkával és kevés tüssal jár.

BELFÖLD.

M.-Vásárhely, 1871. június 18.

Marosszék bizottmányának június 15-diki közgyűlésén az 1870. XLII. törv. cikk életbeléptetése előmunkálatainak megkésztésére 40 tagu választmányt küldetett ki.

A választmány 16-án délután első ülését meg is tartá, s három albizottságra oszlott fel.

A bizottmány kiküldetését egy kis vihar előzte meg. Ugyanis a miniszteri leirat felolvasása után: T. Zs. jónak láta egy meglehetősen szenvedélyességgel előadott sensations beszédben bönczkés alá venni magát a törvényt, felébrésztetni a székely nép fájdalmát, ősi alkotmányának megsemmisítése felett (!) végül körülbelől a következő indítványt tenni.

„Mondja ki a gyűlés, hogy fájdalommal válik meg az ezen századunk bélyegét magán hordó (!) törvény által eltiport ősi jogaitól, hadd legyen ezen fájdalom nyilvánítás bizalmatlansági szavazat Marosszék képviselői ellen, kik némán ültek a képviselőházban, s nem gátolták meg a székely jogok eltiprását.“

A kidobott égő kanócz puskaporos tonnába esett, gyujtott, ropogással égett, s azon könyvek, melyeket néhány szónok az eltörölt ősi jogok sirja fölött hullatott, növelte a tüzet, s az egy pár szónok által meghuzott harangok a vitakozást még zajosabbá tették, de azért nem ártalmassá, mert miután gr. T. D. T. Zs. grófnak feltűnő csipősséggel megfelelt, s miután Berenczey László raegjegyzé, hogy T. Sigmundot ifjusága, T. Domokost vénsége ragadta igen messzire, a gyűlés határozatát az elnök aként mondá ki, hogy a gr. T. Zs. indítványát tárgyalni nem kívánja s egyszerűen napirendre tér.

Gr. T. Zs. husz tag aláírásával, az enunciatio után egyéni szavazást sürgetett. Többen felszóltak, hogy a husz aláíró az egyéni szavazást az enunciatio előtt lesz vala jogosítva követelni, de miután az enunciatio előtt ezen jogukkal élni nem kívántak, s miután ahoz, hogy az elnök a többséget helyesen enuncialta, kétség nem férhet, az egyéni szavazás kérésével elkéstek.

Az elnök fölolvasta azon hét tag nevét, kik az indítvány tárgyalása mellett, s azon tizenegy tag nevét, kik annak tárgyalása ellen szóltak, s nyilvánítá, hogy noha a többséget most már kétségbe vonni senkinek joga nincs, azonban, ha a többség az egyéni szavazást meg kívánja adni, nincs az ellen semmi kifogása.

A többség azonban az egyéni szavazás sürgetését elkésettnek tekintette, s napirendre tért. Mi ugy hisszük, hogy a haladás épen abból áll, hogy régi jogok, az újabb jogi eszméknek, a nemzeti és egyéni kiváltságok a jog egyenlőségnek, s az újabb időben életbe léptetett parlamentarizmus formáknak feláldoztassanak, s azért nem tudjuk helyeselni, ha az új bizottmányok virilis tagjai avval végzik régi működésüket, hogy a kevésbbé értelmes nép féltekenységét izgatják, ha elégtelenséget ébresztenek, s a törvényt, melyet maguk is megtartani akarnak, népszerűtlennit. Azok, kik a nép elégtelenségét fölkelteni elég merészek, a felkeltott szenvedélyeket vezetni bizonyára elég erősek nem lennének.

A gyűlés 2-ik napját a tankerületi felügyelő szorgalommal kidolgozott, s nevezetes statisztikai adatokkal ellátott nagy fontosságú jelentésének kell vala érdekessé tenni; de nem így történt, a népnevelés ügyében tett jelentés csaknem üres házban adatott elő, és nagyon helyesen jegyzé meg egyik szónok, hogy arra, hogy a megye új rendezésének szükséges voltáról meggyőződünk, nem kell a küszöbön sem kilépni, elég látni azt, hogy ha képzelt jogok feláldozásáról harangoz és siránkozik néhány szónok, kész a részvét, az érdekeltség; de, ha a gyűlések legfontosabb komoly tárgyról, a népnevelésről, van szó: alig maradnak néhányan a teremben.*)

Annnyival nagyobb lett aztán az érdekeltség, midőn felolvastott szabadságot katoná Pataki Mihály panasza dullóbiztos B. J. ellen.

A panasz tárgya a következő: A szent-lászlói falusbíró, a mint mondják, hivatalos jelentést tett a dullóbiztoshoz az iránt, hogy P. M. egy este B. Ferenczre lött; a jelentést 3 szemtanunak vallomásával támogatta volna, s kérte a gyilkossági merényletért nevezettet elfogatni.

A dullóbiztos a jelentés alapján azonnal felhívta a csendőr parancsnokot, hogy P. M.-et kísértesse bé a szék

*) Vajjon ott voltak-e a bus magyarok? a szedő.

bürtönébe, maga pedig bejött M.-Vásárhelyre, hogy jelen-tését a törvényszékhez tegye meg.

Azonban utközben megfontolta, hogy az állítólagos lővés az ő testvére történt, s hogy az elfogatni rendelt P. M. ellen közelebből az ő testvérenek B. F.-nek egy kihágásos pere folyt le, melyben a tisztség idegen dultot delegált, a ki Patakit több havi fogságra ítélte el, s úgy vélekedett, s valószínűleg jó emberei által is figyelmeztetve lett, hogy ő ezen elfogatási ügyben ki nem fogja kerül-hetni a részrehajlás gyanúját, mivel testvérenek peres tár-sát fogatta el, midőn azt a törvényszék úgy is megtehet-te volna a dultói jelentés folytán, a minthogy már meg is tette.

Ennek következtében dultó-biztos a csendőr parancs-nokságnál az elfogatást visszavonta, a törvényszék rende-létéig, s ennek folytán a csendőrökhez menesztett utasítást egy széki lovas legénytől sietőleg megküldte a csend-őröknek.

De a lovas legény megérkezéseig az elfogatás meg-történt, s a szembe talált csendőrök a foglyot utközben bocsátották haza.

A Pataki Mihály ez iránti panasza felolvastatván, a főkirálybíró értesíté a gyűlést, hogy e panasz a tisztség-hez is be volt adva, a tisztség a további teendők végett áttette a panaszt a főtiszthez, ki egy nappal később a panaszt a dultó-biztossal azon szigorú rendelettel közölte, hogy önigazoló nyilatkozatát 8 nap alatt tegye meg, a miből, ha látni fogja a fegyelmi kereset elrendelésének szükséges voltát, a nyomozást azonnal végbe fogja vitetni, s azt a bizottmányi gyűlés elhatározása alá fogja terjesz-teni. (Vége következik.)

KÜLFÖLD.

Kolozsvár, június 22.

— A választási mozgalmak Franciaországban az idő szerint minden más kérdést háttérbe szorítanak és elig képzeltető, hogy július 2-ika előtt másképp lesz a dolog, bármily fontos is legyen némely kérdés, mint például a nagy kölcsön, melynek elintézése elodázhatlan, ha ugyanis Franciaország meg akar felelni a békekötésben foglalt feltételeknek, hogy az első 500 millió franknyi részletet a párisi zavarok lecsillapítása után 30-ad napra fizeti, a mely határidő július 1-jével telnek le. Pedig eddig nem igen gondoltak kellemetes quart d'heure de Rabalais-re és csak választási izgatások foglalkoztatják a kedélyeket. Másrészt az ultramontanok is felhasználnak minden eszközt, hogy Rima mellett tüntessenek. Eltekintve attól, hogy öt püspök elég naivul petitiót terjesztett a nemzetgyűléshez a pápa világi hatalmának visszaállítására érdekében, több helyütt az urnapi meneteket is politikai tüntetésekül használták föl; ily körülmények közt nem lehet csodálni, ha a bonapartisták erősen biztatják magukat azzal, hogy az új választásoknál nem megvetendő sikert arathatnak. Ennek a pártnak főorgánuma „La situation” már is azzal biztatja a csekély számú olvasóit, hogy Londonból át-költözik Párisba. Legyen ez bár nagyszámu, de üres beszéd, mégis figyelemre méltó, mint signum temporis; mert a nemzetgyűlés még mind késik Párisban ülésezni, habár épen körülmény jelezne leghatározottabban a béke helyre-álltát. Thiers e tekintetben tett ugyan lépéseket, hanem a majoritás vezéreinek élenk ellenzése miatt.

Június 20-ról egy versaillesi távirat jelenti: Az assamblée tegnapi ülésében elfogadta a passiv és activ vá-

lasztási jogra vonatkozó t.-javaslatot. Ezen választási jog-gal felruháztnak azon Elsass- és Lothringabeliek, kik Franciaországban laknak és más bizonyos lakhelyet vá-lasztottak. A fegyvergyártás és iparának szabályozása iránti indítvány elfogadtatott. Az interpellatoria felelő a kül-ügyminister, jelenti, hogy naponta 3—4000 fogoly tér vissza, és hogy a kormány mindent tesz a hazatérés gyor-sítása czéljából.

— A „N. fr. Presse” egy Florenczából keltezett hosszabb cikket közöl, melyben a jelenlegi francia álla-potok és Bourbonok esetleges restauratioja olasz szempont-ból megvilágítatnak. A cikk a következő, bennünket nem kis mértékben érdeklő szöveggel végződik: Azon körüli viszonyok, melyeket Chambord gróf Ausztriával főtart, trónralépte által egy osztrák-francia szövetség veszélyeit kel-tené föl, mert ennek természetes feladata az volna, hogy a pápa segélyére lenne. Minden más francia kormánynak, mely a tervet magának vallaná, szívesen nyujtandnak az osztrák klerikálisok kezét. De Ausztria nincsen még teljesen a klerikálisok kezében és belügyei szintoly mértékben veszik igénybe erőit, mint Franciaországé, és keresztes háborútól nincs mit félnünk. Már jó ideje hangoztatják az itteni oláh baloldali egyes közlönye, hogy Ausztriával a jó egyetértés nem lehet hosszas, és hogy Olaszország természetes szövetségese Németországban keresendő. De ezen vérmes számításnál megfigyelkednek arról, hogy Német-országban a protestáns császár és Döllinger daczára még nem egy hatalom, mely a számításból ki nem felejtendő. A monarchia szívesen támaszkodik az egyházra. Olasz-ország, mely önnön magában és egyházában nem lel elég támaszt, egy bekövetkező krisistól csak honvédeknek erőtlenségében bizhatik.

— A lapok még mindig a pápa jubileuma alkal-mából vezércikknek; a „Köln. Zeit.” egy hosszú cikk-ben adja IX. Pius pápa egész életének folyását és azt ta-lálja, hogy uralkodásának legfőbb jellemvonása a dogma-csinálás és az infallibilitási dogmáról szólóan, azt mondja: Ezzel a sokat vitatott dogmával korántsem állunk a dog-matikai fejlődés végén, sőt inkább egy oly irány kezdetén, melynek nyomai látszanak a curia és a jezsuiták működéséből. — Ugyanez alkalomból az „Italie” is közöl egy cikket, melyben azt mondja, hogy IX. Pius már trón-ralépte alkalmával tette le az olasz forradalom alapkövét és szerencsésen oly hosszasan élt, hogy megláthatá, misze-rint ezen forradalom 1870 sept. 20-án saját épületének — habár a pápa rovására is — megkoronázásáig érke-zett. Egyébiránt a pápának hosszú uralkodása alatt szokatl-an szerencsése volt; felemlíti aztán a lap az erre vonatkozó tényeket, a többi között azt, hogy IX. Pius elérte Péter uralkodási éveit és oly szerencsés volt, hogy ezen válságot a száműzetés helyett a Vatikánban, olasz állampolgárokká lett alattvalóinak szemei előtt ünneplhesse. Mindezekből azt következteti az „Italie”, hogy IX. Pius egészen rend-kívüli pápa, őt a történelem is ilyennek fogja regisztrálni és melléknévül a „szerencsés”-t fogja adni, tulajdonkép olyan, ki sok kalandot állott ki.

— A bukaresti senatus megszavazta a legloya-lisabb föllíratot. A kamara most — miként azt már leve-lezőnk irta volt — a 78 milliónyi kölcsön felett tanács-kozik, a mely 20 év alatt lesz visszafizetendő, s a melyre nézve 8% államjavarok által biztosítatik; a törvény elfo-gadása egy pár módosítással bizonyosnak látszik.

A KELET magán-távirata.

Feladatott Pesten, június 22. 10 ó. 10 p. d. e.
Érkezett: június 22 10 ó. 50 p. d. e.

Gorove minister lemondását király ő felsége elfogadta s a lelépőnek a sz. Istvánrend nagy-keresztjét adományozta. Közlekedési miniszterre Tisza Lajos nevezetett ki. *)

A magyar delegatio albizottságai a rendes budgetet végig, a rendkívülit részben letárgyal-ták. Pénteken teljes ülés tartatik.

Berlinben bankár bizottság alakult, a fran-czia kölcsön elhelyezésére.

Londoni hírek szerint a francia-némt viszo-nyok ismét feszültek, a miért is a foglyok ha-zaszállítása — állítólag — megszakított.

A nemzetgyűlés 20-án kezdé meg a kölcsön megszavazása fölötti vitát.

Thiers nagy beszédet tartott a pénzügyi helyzetről; a mostani és az utóbbi évek defi-citje 16,310,000 frankot tesz. A törvényjavas-lat egyhangulag elfogadtatott.

A hatalmak közös intézkedésre készülnek az Internationale ellen.

Gablenzt Vilmos császár kegyelmesen fo-gadta, s a vörös sasrend brilliant nagykereszt-jével diszíté föl. Gablenz már vissza is érkezett Bécsbe.

NAPI HIREK.

— Fogarasy erdélyrészi kath. püspök tegnap este 8 órakor érkezett városunkba. Egy számos notabilitásból álló deputatio Szamosfalváig ment eléje, hol ünnepélyes fogad-tatást készítettek számára; Kolozsvárt a kath. tanodák növendékei és számos polgár várta főpap vendégünket, ki elvégre a harangok zugása mögött is érkezett a mon-dott időben. Ma délelőtt a piaci nagy templomban a bérmlás szentségét osztotta ki.

— A nagy-enyedi ref. zsinat felől azt halljuk, hogy a népes főconsistorium által megállapított egyházszervezeti törvény heves vita tárgyat képezé ott. Némelyek tárgyalás alá akarták venni e törvényt, hogy azon nevezetes módo-sításokat tegyenek, mások ellenben föltüntetvén a törvény életbeléptetésének halaszthatatlan voltát, azon argumentum alapján, hogy a netalán eszközölt módosítások ismét a fő-tanács elé lennének terjesztendőek, mely aztán a módosítá-sokat újabb tanácskozás alá vevén, e második határozat viszont (a megszűnendő) zsinathoz lenne visszaküldendő s így a végleges szervezés megint talán évekig elodáboz-tatnék: azt vitatták, hogy a részletek tárgyalásába nem is kell beleerészkedni. Úgy értesülünk, magánúton, hogy ez éles ellentétet a nyilatkozásra fölhívott Török Pál, du-namelléki superintendens, közvetítő indítványa egyeztet-te ki, mely szerint a szervezeti törvény en bloc elfogadtatván, a részletek megállapítása és keresztülvitele az annak alap-ján összeüléndő törvényhozásra bízassék. Ez ülésben az el-

*) A távirat ugyan Lászlót mond, de mi csak a Polgárra bizzuk, hogy ezt elhiggye.

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Derly Anatole.

(G. Landeur beszélge.)

(Folytatás.)

V.

— Szereted a zenét? kérdi hirtelen Anatole — a mint a keskeny ösvényről letérve, egy kedves völgybe ér-tünk, mely elrejtve virult a hegyek között.

— Nagyon — felelém — a zene emeli a lelket, mint minden nagy, nemes.

Nem akarok beszélni a zenéről — folytatá Anatole; arról t. i., melyet te hallgatsz a színházak, s hangverse-nyekben, hol szorongva ülsz egy megvilágított páholyban; tapsolsz egy egy bohócnak, ki inkább gondol a közönség megvakítására, mint arra, hogy neki mily kevés esze van. De az a zene, melyről a költők ábrándoznak, az a zene, melyet este hallhatni az erdők magányában, ez az isteni összhangzat, melyet egy olyan ád elő, ki egyedül a művé-szetért él; ez a valódi zene, csak erről lehet mondani, hogy meghatott.

Néhány lépést haladtunk előre; előttünk esinos kert nyílt, fehéres fákkal — miket virág borított, s a fák kö-zött egy kis ház emelkedett. Külsején semmi sem mutatá, hogy benn lakik valaki. Az ablakokon nem látszott gyer-gyavilág, mindenütt árny, mindenütt csend.

Várva a meglepetést, melyre — az igazat megvall-va — Anatole előkészített — megállottam, s követve ba-rátom példáját, a kerítéshez támaszkodtam.

Egyszerre gyöngyözü hangok üték meg füleimet.

Mezzosoprán, lágy hajlékony női hang — mintha egy olaszországi primadonna ajkairól jött volna — énekelé Saul románéját, azt a siró, azt a mélabús dalt!

Leirhatlan bájjal énekel.

Körültünk minden néma volt, mintha az egész ter-mészet bensőséggel hallgatta volna ez isteni hangversenyt.

Kiváncsian figyeltem; a hang elnémult. Át voltam hatva.

A nélkül hogy költő lennék, megérttem a benső ih-lettséget, tudok sirni a szenvedőkkel, s nevetni a viga-dókkal.

Tapsolni akartam, kívántam volna tudatni csodálko-zásomat a láthatlan énekesnővel, de Anatole megakadályo-zott.

Csendesen — sugá — még nincs elérve a cél.

S valóban a hang ismét hallatszott. Most Rossiniből énekel egy futamot, egyikét amaz isteni dallamoknak, melyeknek titkát csak maga a nagy szerző ismerte.

E röppentyűre következett Schubert egy románca, ke-sergő szerelme, teli ihlettséggel, bájjal.

Aztán elhallgatott; láthatlan kéz betette az ablakot; a hangversenynék vége lett.

Jer, mondá Anatole, karon fogva.

Én reggelig is ott maradtam volna gondolataimba merülve.

Az úton — mig hazafelé mentünk — alig váltot-tunk egymással szót.

Én gondolkoztam, Anatole ábrándjaiba merült.

Itt az „Ezer egy-éj” csodás hazájában vagyok, gon-dolám magamban s a nélkül, hogy Aladin lámpáját ke-zembe tartanám, meglepetés váltja a meglepetést.

Hogy Anatole megváltozott, nem csodáltam; ha előt-tem természetfeletti tünemények lebegtek volna, még azo-kat is elhittem volna.

Éjfél után 2 óra volt, mikor az udvarra beléptünk.

Kézzel azután Anatole jó éjt kívánt nekem, kezében gyer-tyát tartott, s a gyertya visszaverődött világánál láttam, hogy barátom szemei nedvesek. Tudtam, hogy sirt. Jó éjt — mondám — holnap beszélünk a mai éjéről.

Szobámba mentem; gépies sebességgel vetkeztem le, ágyamra vettem magam, s még hosszasan szöttem gon-dolataimat.

Kies völgy — gondoltam magamban — hány benső dráma zugott le kebleden. S még hány ily drámának léssz színhelye! Aludjál Emilia! szegény ifju lány, kinek szem-pilláit nem sokára lezárja a halál. Álmodj Anatole

ábrándjairól, melyek talán sohasem valósulnak. Aludj szép énekesnő! Ki eloszlatád szívem borongó föllegeit.

Ti mindnyájan, kikre a fölébredés csak fájdalom for-rása lesz, aludjatok békében! Holnap, ha a bércek mö-gül felemelkedik a nap, visszatérnek a gondok, melyeket az éj elűz, visszajönek a fájdalmas gyötrelmek; ti! kikre mindennap szenvedést hoz, aludjatok békében!

VI.

Másnap mihelyt felkeltem, ablakomhoz futottam; ké-ső lehetett az idő, mert Eulalia kisasszony a tornáczon anyja mellett ülvé már sebesen dolgozott egy kimző rámán.

Láttam Villiamt is, kinek poros czizmái mutatták, hogy jó sétat tett, órák 10-et mutatott. Jókor szoktak felkelni falun; én az elkésették közé tartoztam.

A mint föltörtém Anatole ajtójához mentem.

Egy hosszú köpenybe burkolt szolga csak nézte jó ideig, hogy zörgettem, aztán vontatva fordult felém.

— Derly ur kiment, moudá, — s csak délre fog visz-szatérni.

— És, kérdém, nem bizott valamit read, hogy tu-dada velem?

— Oh! nem uram. Derly ur, minden reggel 8 óra-kor megy el hazulról, s csak d. u. 2 órakor van ismét itthon.

— S hová megy?

A szolga vállat vonított mintegy jelezve tudatlansá-gát. Én nem tudom uram — felele azután — egyszer er-re, másszor arra megy.

Pillanatra gondolkozóba estem. Miért nem szólott semmit nekem Anatole, erről a reggeli kirándulásról? Miért nem kérdezett meg; nem lennék-e utitársa? vagy lega-lább, miért nem tudósított? Le lennék kötelezve, ha most mehetem volna, mennyire szerettem volna sétálással tölte-ni el a délelőttöt a vadonban.

Oda hagytam a fűdőt s az utak számtalan csoport-jából egyiken megindultam az erdő felé.

Reméltem, hogy a véletlen összehozand a val, a kit keresek.

Várakozásom nem csalt.

női székét a ft. püspök helyett, — ki a főconsistorium népes gyűlésén a szervezeti törvény mellett volt — a generalis notarius, nt. Elekes Károly úr, foglalta el. (Saját tudósítónk levele, e tárgyról, még nem érkezett meg. Szerk.)

— A magyar delegatio pénzügyi bizottsága bevégezte az 1869-iki zárszámadás és 1872-ki költségvetés fölötti tárgyalását. Prileszky előadó jelentése helyben hagyott. A külügyi bizottság hasonlóképp helybenhagyta Szögyéni jelentését; a tengerészeti bizottság is befejezte a költségvetést, csak két naszád költsége (száznegyvenötezer ft) hagyatott függőben Pöckh fölvilágosításáig. A polai fogházra kért 40,000 s a bécsi tengerészeti palotára első részletképp előirányzott 100,000 ft töröltetett. — Nyilvános ülés a hét végén lesz, tárgya: házi költségvetés, alelnök választása. Az érdemleges tárgyalás a jövő hét elején kezdődik.

— Molnár Antal a „M. P.”-ban a megerendelési munkálatokról szólván, megrója „egy magyarországi megye bizottmányi gyűléséről nagy garral világáig táviratozott” azon hirt, hogy „a küldöttség összeállításánál sikerült az ellenzéknek megbuktatni s a küldöttségbe kizárólag jobboldaliakat választani.” Figyelmeztetjük M. A. urat, hogy azért aratták ezt a szelet, mert ők maguk szelet vetettek. Nem kételkedünk ugyanis, hogy M. A. figyelemmel szokta kísérni az országgyűlési baloldal párt-nyilatkozatait s így bizonyára tudni fog azon programról is, melyet most egy haza tett közzé a tisztelt párt. Az ily telegrammok magvát meglelheti abban. Ne az okozatot, hanem az okot hibáztassuk.

— Az Esterházy-képtár tűzmentessé tétele tárgyában Henszlmann Imre a képviselőház mart. 11-én tartott ülésében határozati javaslatot nyújtott be. A kormány, mint a „B. K.”-ben olvassuk, ezen alkalom folytán a helyiségeket egy szakértő bizottság által megvizsgáltatá. A szakértő bizottság a képtár helyiségeit valóban tűzveszélyesnek találta, és nézete szerint a képtárt csak úgy lehetne tűzmentessé tenni, ha a jelenlegi tűzveszélyes faszerkezet helyett vasszerkezet alkalmaztatnák. Ez azonban 200,000 forintba kerülne, ezen áron pedig nézete szerint, új, alkalmasabb épületet lehetne építeni, mely a mellett műfésztől intézetül is szolgálhatna. A közlekedési minster magáévé tévén e véleményét, a közoktatási minster szűkegesnek találta egy új és országos képtár felállításának kérdését nyilvános vitatkozás tárgyává tenni, annál inkább, mert a muzeumban felállított ethnographiai (Xantus-féle) gyűjteménynek alkalmas helye nincs és így az új épületben ez is elhelyeztetnék; célszerűnek látszik a kérdést már azért is megfontolni, mivel az új épület nem csupán az országos (Esterházy-féle) képtárnak, hanem a muzeum képtárnak végleges s biztos elhelyezésére is szolgálhatna, mely vele egy fedél alatt egyesíthetnék. Minthogy tehát a tűzveszélytől leendő megóvás iránt okvetlen intézkedni kell, megfontolandónak tűnt fel a vallás- és közoktatási minster előtt az, vajjon az említett szükségleteknek nem lehetne-e ezuttal megfelelni; e végre pedig a minster egy enquete bizottmányt hívott egybe, melyben a közoktatási s közlekedési ministeriumok képviselői az orsz. képzőművészeti tanács elnöke, a muzeum igazgatója és képtár őre, az orsz. képtár őre, Xantus János, az országos mintarajztanoda és rajztanítóképezde igazgatója részt veendének. Ezen enquete fogja az építéssel kapcsolatos kérdéseket tárgyalni.

— Angol és francia nyelvlapok, czime egy új vállalatnak, melynek czélja az angol s francia nyelveket

Egy óránál több telt el, mióta bolyongtam, midőn a fák között egy 3 személyből álló társaság tűnt szemembe, s minthogy nem vettem észre, megálltam, hogy kedvemre szemléljem őket.

— Látja kapitány ur — minő veszélyes ember ön, — szakitá félbe egyik hallgató — már a szerelmesek sem lehettek biztonságban ön miatt.

Háboruban minden csel jól fog, válaszolt a kapitány s én nem igen aggódtam azon, hogy a társalgásból pár szót kilopjak; nem is érdekelt nagyon, noha a társaság egyik tagja senki más nem volt, mint: Derly Anatole.

Egy fiatal lánnyal, beszélt ki 23—25 éves lehetett, s táboriszéken ülve lapozgatott egy albumban.

Én nem tudom honnan gyanítottam, hogy ez a nő a tegnapi énekesnő, s e gyanu később meggyőződésé vált bennem. Feltűnő szép volt. Nem festem le őt, mert tudom hiába mondom el, termete szép, haja holló, szemei koromsötétek, hogy szája kicsiny, csinos fogai fehérek, mint az elefántcsont — önök még sem tudják elképzelni őt.

Anatole, s az ifjú hölgy pár lépést tettek előre, egy szolgál pedig egy középkorú nővel beszélt, kinek külseje jó házi nevelőnő sejtetett velem.

— Ugy, monda Anatolnak a nő — barátja tehát tegnap megérkezett?

— Igen, felelé Anatole, ragaszkodásának jele ez is. — Ő volt tegnap éjjel társa, nemde?

— Hálára köteleztem őt, hogy részesévé tévém oly hangversenynek, minő csak öntől jöhet, s mely nem mulik el nyomtalanul, mert ihletéssel tölti el ön iránt az árnyat, s az éji csendet.

— S ön elhagyta őt ma reggel? kérdé a nő.

— Al lehetnék-e én csak egy nap is, hogy ne lásam őnt?

— Ah! vigyázzon, — mondá a nő, újjával fenyegetőleg intve, mi úgy egyeztünk, hogy az eszmék határát nem lépjük át, s elhagyjuk a bókokat, melyek csak terhére vannak a társalgásnak. Ön elfeledte ígéretét, mert ime már harmadszor kapom rajta a hibán.

(Folyt. köv.)

mester segélye nélkül megtanítani a magyarul írni és olvasni tudókkal, de a mely szerény nézetünk szerint nem egyéb mint speculatio és pedig nem a legügyesebbekből való. Először: rendszere (a mutatóvány-példányból ítélve) nem különbözik igen Ollendorffétól, hacsak abban nem, hogy egy-egy Ollendorff-féle lezke sokszorta nagyobb és ügyesebben van egybeállítva; másodsor: ára, egybebesonlítva Ollendorfféval, rendkívüli drága, de ennek oka abban rejlik, hogy felesleges sok papírt adnak a kiadók, azonfelül mint lap drágább a könyvénél. Harmadsor: az első szám azt bizonyítja, hogy oly ember, ki csak magyarul tud írni és olvasni, e lapokból soha sem tanul meg angolul vagy francziául, miután a szerzők oly fogalomra hivatkoznak, melyek a csak magyarul tudók előtt teljesen ismeretlenek, így egyebek közt csak a főnevek nemét említjük, melyen szerzők csakugy átsikamlanak, pedig ha tapasztalták volna, mily nehéz azt megismertetni a kezdővel, belátnák rendszerük főltségességét. Különbö elvárjuk a többi számokat.

— Német freimaurer páholy alakult Pesten. Mi nem a „német” ellen, általában a freimaurerek ellen intézzük tollunkat. Nem vagyunk képesek fölfogni, mi czélja lehet oly társulatnak, mely titkolódzva ülésezik, melynek határozatai érvényre nem emelkednek, szóval melyet gyámoltalansága miatt senki sem becsül csak valamire is. Csodálkozunk, hogyan állhatnak ma is nálunk komoly s tanult férfiak ily ügyek élére.

— Egy református lelkész disz-oklevele olvasható a „M. P.” tegnapi számának marosvásárhelyi levelében. A most lefolyt követválasztásról szólván, többi közt így ír a rendkívüli levelező: „Ott állott polgártársai élén Kovács Áron s egymagára annyiak ármányával, annyiak csábításával, nagy mérvű vesztegetésekkel és itatásokkal szemben meg tudta oltalmazni e városi népet — — — — — Mint ha csak Kinizsit látná az ember, midőn olvassa ez erős, e hős költői, de történelmi hűséggel leirt képét, kit sem vesztegetések, sem itatások meg nem dönthetének. Babért a hősnek!

— Színészeink, mielőtt vidékre mentek volna, „Falura kell mennie” vigjátékkal bucsuztak el. Tulajdonképp nem színészeink, mert az est főderékét Felekyné és Feleký kedélyes játéka képezé, noha mellettük Mátrai B. Béla, Kovács Gyula, Kassainé s különösen Filippovichné szintén igen szép sikerrel működtek. A teli ház nem is győzött eleget nevetni, tapsolni és kihívni, úgy, hogy a bucsu fájalmát az előnyös emlék hagyása meglehetősen megenyhíté. Ma már utnak is indult a társaság Marosvásárhelyre, hol valószínűleg több részvétre találánd, mint miyennel az utóbbi időkben, itt dicsekedhetett. A vendég művészeknek pedig köszönet a pár kellemes estéért, mit nekünk szerzenek.

— Semmi sem új a nap alatt. A „Petit Moniteur” az 1792-iki párisi commune összeállításáról a következőket írja: A főtanácsban működött: 3 sebész, 4 ügyvéd, 4 mészáros, 3 péklegény, 3 ács, 3 színész, 2 husáros, 3 részöntő, 6 pálinkás, 2 fűszerkereskedő, 1 rongykereskedő, 3 csizmafoltozó, köztük Simon, a Temple börtön őre. A commune ügyésze korábban nyilvános nők kerítője és ellenjegyző jegyek eladója volt. Termidor 10-ikén e commune 10 tagja „törvényen kívül” helyzetetett és a foradalmi téren kivégeztetett. A következők napon 12 állott a nyaktól alatt. 18-án a commune hét erős hatalmas tagja végeztetett ki, 22-én ismét hét tag. A 30 kivégezett közül volt: 1 porosz, 3 savoyai, 2 belga, 2 swájci, 6 marseillei, 3 auvergnei, 2 lyoni, 2 Nimesből, 1 rouennai, 5 Lemonein s 2 Párisból. Látnivaló, hogy mai internationaljaink semmit sem tanultak elődjeiktől, valalamin az épen most megbuktatott commune, melyet a social demokrata lapok (mint például a „Magyar Polgár”) annyira istenítettek, eredetiség érdekével sem dicsekedhetik.

— Egy ily czimű levél kézbesítetett e napokban Pesten: „An Herrn Herrn Minister von Cultur und Bazar in den Praesident in der Hauptsadt Pest Ungarn.” Ezt ugyan nem volt nehéz kézbesíteni, de tessék azt megtenni ezzel: „Retour fölkeresési levél, Baranya megyéből szemártonybol szabadságos kövítézt Bene Jánost. A legnagyobb tisztelettel és kérelemmel figyelmeztetik. A postaparcancnokok, hogy pécsitl fogva Görczig ispitában tranceportházban fölkerestessék francz Károly gyalog ezredből 2 Batallijom 5 századnál szolgált, és elbocsájtatott, de hol létéről nem tudunk semmit. ez igen sürgős.”

— „Néptanítók ismerettára” czimű nevelés-oktatási betürendes encyklopaediára Molnár Aladár aláírásai felhívást bocsátott ki, melyet melegen ajánlunk az illetők figyelmébe. A felhívás lényegileg ezeket mondja: Nemzeti közneveltségünk előrevitelében kétségkívül népkiskolai tanítóknak van majdnem legfontosabb teendőjük. Feladatuk hű betöltésére azonban részükről nem csupán ügybuzgalom, kitartás és gyakorlottság kívántatik; hanem a kor színvonalán álló műveltség, és főleg a ma már terjedelmes paedagogiai — és didaktikai tudományokban sokoldalú és oly ismeretgazdag, minőt tanítóink közül a legtöbben sem a tanítóképezdében töltött rövid idejük alatt, sem azóta nem szerezhetek meg eléggé. — Mindazon irodalmi munkákat pedig, melyekből a szakjajhoz szükséges különféle ismereteket meríthetnek, részint az idegen nyelvek nem tudása, részint anyagi szegénység miatt szintén kevesen szerezhetik meg. Ez okok által indítatva vállalkozott alulírott szerkesztő megdicsőült b. Eötvös J. vallás és közoktatási. m. k. minster ur bátorítása s illetőleg megbízása folytán egy, olcsóságánál fogva minden tanító által megszerezhető, oly encyklopaedia szerkesztésére, mely betürendben és röviden összeállítva magában foglalná a tanítóinkra nézve legszükségesebb ismereteket. A mű czime „Néptanítók ismerettára” leendő. Az egész munka közép 8-ad rétbén, 80 nyomtatott iven, három kötetben jelenend meg, u. m. az első kötet (bezárólag F betűig) 1871. év szeptember havában, a második kötet 1862. év tavaszáig, s a harmadik kötet 1872. év szeptemberig. Az egész mű ára (az aláírók számára) 3 forint, oly formán, hogy minden kötet átvételekor egy forint fizetendő le. Bolti ára magasabb leendő. Az aláírásí iven az „Athenaeum” igazgatóságához küldendők be.

— A párisi Notre Dame az utóbbi utcái harcok alatt a fölgújtás veszélyének volt kitéve. A lázadók a régi Párisnak ezen történelmi és legpompásabb épületét sem akarták megkímélni és hogy gonosz szándékuk hajótörést szenvedett, az egyedül Hanot kórházi orvosnak (a Hôtel Dieu-ben) és a kórházi személyzetnek köszönhető. Május 24-én reggeli 3 órakor ugyanis az említett orvos figyelme sajtáságos zaj által lön felkeltve, és midőn annak okát kereste, látta, hogy a lázadók hordókat hengerítenek az egyházba. Hanot jelentést tön a jóléti bizottságnál, hogy az épület kíméltessék meg, legalább azon tekintetből, hogy a Hôtel Dieu-ben mintegy 300 sebesült communista fekszik. Mindennek daczára 11 órakor délelőtt észrevették a kórházi szolgálk, hogy a templomból füst emelkedik ki; a sebesékek oda siettek s az oltárnál meg karnál két égő máglyát találtak, melyek padok-, székek s papirosokból állítottak föl. Sikerült azonban segélylyel a tüzet eloltani és a templomot az enyészettől megmenteni.

KÖZGAZDASÁG.

— Egy szomorú jelentés czime alatt a következőket írja egy ismert nevű gazda (Peterdy) a „Gazd. Lapok”-nak: A mit eddig sem nem láttam, sem nem hallottam, sőt a miről eddig az irodalom terén sem tudtunk semmit — legalább én soha nem olvastam, hogy a rozsban is lehet üszök, fájdalom, ez évben szomorúan tapasztalom; és pedig a rozs-üszög nálam leginkább ott mutatkozik, a hol a rozs legjobban diszlik és legbujábbban áll, különösen pedig a lapályos fekvésű nedves talaju földeken. Könnyen felismerhető az üszögös kalász, mely a többi sugáralaku szép sima kalászköztől eltérőleg borzas, tokzálaiz szerte állanak, és magháza szét van nyitva melyben ha az ember a szemét keresi, helyette egy hamvas pontot talál, mely szétnyomatván, mint koromfekete üszög anyag mutatkozik. Nevezetes jelenség, hogy ha az ily üszögös kalásznak a szárát széthasítjuk a szár belső csöve koromfekete üszöganyaggal van végig futva, és a szár belső részére tapadva; ebből tisztán látszik, hogy a rozsüszög nem a rozsszemben képződik, mint a búzánál tapasztaljuk, vagy legalább mint a buzaüszögről eddig hittük, hanem a szárbán, vagy helyesebben mondva a gyökben képződik, nevezetesen a mint a lisztanyag a növénynedvben felolvadva a rozsszár csövében belől magképződés végett felszívódik, és ezen nedv keringésében üszögösödik meg, s a rozsszár belső csőüregét feketére festi. Midőn az üszög jelenségeit észrevettem, alig virágozott el a rozs, sőt egy némely kalász még akkor is virágozott, s így a magképződés csak első alakulásában s fejletlen állapotban volt; nem tudom, hogy ezen üszöganyag fel fog-e egész terjedelmében a magszembe szívódni és össze fog-e tömörülni úgy, mint a búzánál? vagy a betegség ezen fejlődésben végzi pályáját s nem fog-e a rozsban is később úgy mint a búzában — az ugynevezett kugelbrand képződni? ez mind később fogja magát igazolni. — Felszólítja végül gazdatársait, tegyék közzé.

— A keleti marhavész rövid szünetelés után ismét több oldalról fenyeget. A vöröstoronyi vesztegintézet igazgatóságának jelentése szerint egy ott veszteglő marhafalkában a keleti marhavész kiütött, minek folytán a kormány szoros határozatokat rendelt valamennyi érdélyi vesztegintézetnél. — Az osztrák belügyministerium közlése szerint pedig a marhavész mult hó második felében Galicziában a tarnopol járáshoz tartozó Zagrobbella, Tarnopol, Dragawska, Petrikov és Irohovce, ugyasintén Alsó-Ausztriában a sechshausi járáshoz tartozó Penzing és Mauer községekben uralkodott.

— Új magyar államkölesön. Egy bécsi lapnak azt írják, hogy Kerkápolny pénzügyminiszter négy millió frntyi kölesönt akar kötni a magyar földhitelintézettel; a tárgyalások állítólag már közel állanak befejeztetésükhöz.

— Az ideai selyemtermés olasz lapok közlései szerint igen jónak ígérkezik, miután a selyemhernyóbetegség kevesebb pusztítást okozott. Az ideai termés jóval fölül fogja mulni az utolsó éveket s a gabók ára 35%-kal alább szállott. A selyem ára azonban nem igen fog hanyatlani, mert kevés készlet van mult évekről.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Jun. 21-én 5%. Metalliques 100 frt 59.15. Kamat —. 5%. Nemzeti kölesön 100 frt. 69.—. 1860. Kölcson 100.30. Bankrészevény 779. Hitelintézeti részvény 200. frt. 290.30. London 10 ft. st. 100 frt. 23 1/4 kr. 123.75. Ezüst 121.75. Cs. kir. arany 5.88. Napoleonor 9.83. Urbéri kötvények: Magyarország 79.60. Temesi 78.— Erdélyi 76.52. Horváthországi 85.75.

Felölös szerkesztő Szász Béla.

Nyiltér*)

Idegenek névjegyzéke

Biasini szállodájában Kolozsvárt, Junius 20—21-én 1871.

Baruch Számi mérnök Vásárhelyről, Kupferschmied mérnök Vásárhelyről, Deák Izsák kereskedő Egeresről, Szöllősi Jánosné Püspökládányból, Stelfried kereskedő Déésről, Stella János Déésről, Bornemisza Józsefné Tordáról, Kupfersmidt János utazó Bécsből, Veres Józsefné hivatalnokné Tordáról, Harmat Kristoffné kereskedőné Tordáról, báró Kemény György főispán Tordáról, Deák Márton kereskedő B.-Hunyadról, Grünfeld Kálmán kereskedő Bécsből, Deligám Baptiszt angolmérnök Budáról, Ugron János urnó M.-Vásárhelyről, Engelbrecht Mihály doctor K.-Fehérvárról, Spitz Adolf kereskedő Csucsáról, Már Gyula borkereskedő Brezloból, Kölhörnyi Mari Marosvásárhelyről, Fodor Miklós kereskedő N.-Enyedről, Miktaszky Tamás Neulandból, Gagyó János birtokos Abrudbányáról, Fried Sámuel kereskedő Csucsáról, Braun Jakab birtokos N.-Váradról, b. Győrfi birtokos Marosvásárhelyről.

*) E rovat alatt közlöttekért csupán a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget a szerk.

(218)

Első fehérnemű gyári raktár!!! Duha Kristóf-nál,

Bel-középutca 457-dik szám a kisegítő alatt.

Alólírt teljes tisztelettel bátorodik a n. é. t. ez. közönséggel tudatni, mi-szerint **gyári raktárát** a

nyári idényre

megnagyobbítván és összeköttetései nevezetes gyárosokkal lehetővé teszi, min-dennemű fehérneműket valóságos **bécsi gyári áron** szolgálni.

Tájékoztató szolgáljanak az alant jegyzett árak, u. m.

Férfi leningek, rumburgi vagy hollandi vászonból, 2 frt 50 kr, 3 frt, 3 frt 60 kr, 4 frt, 4 frt 50 kr, 5 frt 50 kr, 6, 7 forinttól 10 frtig.

Férfi schiffon, 1 frt 25 kr, 1 frt 80 kr, 2 frt, 2 frt 40 kr, 2 frt 80 kr, 3 frt, 3 frt 20 kr, divatos elővel 2 frt 80 kr, 3 frt, 3 frt 50 kr, 3 frt 80.

Férfi színes ingek, 1 frt, 1 frt 20 kr, 1 frt 40 kr, 1 frt 60 kr, 1 frt 80 kr, 2 frt, 2 frt 50 kr.

Férfi gatyák, magyar, német állású, 90 kr, 1 frt 20 kr, 1 frt 40 kr, 1 frt 60 kr, 1 frt 80 kr, 2 frt.

Női ingek, 2 frt, 2 frt 50 kr, 3 frt, 3 frt 50 kr, 4, 5, 6, 8 frt. „cor-settek, hálóréklik, 2 frt, 2 frt 50 kr, 2 frt 80 kr, 3 frt, 4, 5, 6, 8 frt.

Női gatyák, 1 frt 20 kr, 1 frt 40 kr, 1 frt 60 kr, 2 frt.

Zsebkendő, fehér, 2 frt 80 kr, 3 frt, 3 frt 50 kr, 4—5 frt, 5 frt 50 kr, 6, 7, 8, 10 frtig.

Továbbá dúsan ellátott raktár: **rumburgi, hollandi creasz és bécsi házi vásznak**, egy minden e szakhoz tartozó czikk.

Varrógép tulajdonosoknak valóságos Clark és Paislei, 6 szálu gép-czérna és tő kapható. — Számos látogatását kéri.

Figyelmeztetés! Vidéki megrendeléseknél kéri a nyak- és vállbőség pontos megjelölése; megrendelések pontosan teljesítetnek és a testhez nem találók becséréltetnek.

42

JANKÓ VINCZE

gépgyárában

Kolozsvártt, külső tordauteczában 306 sz. alatt.

készen kaphatók:

Vidats-féle vasekék.	Ára 17 és 18 frt.
Eketaligák	„ — 10 frt.
Vasfogu boronák	„ — 28 frt.
Szóró és tisztító rosták	„ — 65 frt.
Választó cylinder rosták	„ — 45 frt.
Répa-vágók	„ — 105 frt.
Szecsavágók	„ 55 és 95 frt.
Cséplőgépek	„ 500 és 650 frt.
Borsajtók vassróffal	„ — 85 frt.

A gyárba beszállított gépek kijavitása gyorsan és pontosan teljesítettik.

Karvázy Gyula

fűszer- és borkereskedésében található:

Finom asztali bor egy kupás üveg	58 kr.
„ „ „ fél „ „	34 „
Bakator „ „ „ „	50 „
„ „ „ „ „	25 „
Rizling „ „ „ „	70 „
„ „ „ „ „	35 „
Egri vörös „ „ „ „	70 „
„ „ „ „ „	45 „
Budai „ „ „ „	60 „
„ „ „ „ „	30 „
Vöslau „ „ „ „	1 frt 20 „
„ fehér „ „ „ „	1 „ 20 „
Franczia pezsgő Aubertin egy aranyos nagy üveg	4 frt.
„ „ „ „ „ kis „	2 „
Magyar „ „ „ „ üveg	1 frt 50 kr.
Madeira bor egy nagy	2 „ 50 „
Malaga „ „ „ „	2 „ 50 „
Porto „ „ „ „	2 „ 50 „
Scherry „ „ „ „	2 „ 50 „
Muscat Lunel „ „ „ „	2 „ 50 „
„ „ „ „ „ kis	1 „ 20 „
Tokai bor „ „ „ „ nagy	3 „ 50 „
„ „ „ „ „ fin.	1 „ 60 „
„ „ „ „ „ kis	— „ 80 „
„ „ „ „ „ közép nagy	1 „ 20 „
„ „ „ „ „ kis	— „ 60 „

Az üres üvegek visszavételnek a következő árak-ban: Egy kupás 10 krba, egy félkupás 10 krba, egy meszelyes 5 krba, champagneres 8 krba. 173 6—*

(214)

Évenként

40 húzasra

ezek közt

3 főnyerőre a 250000 frt.	
1 „ „ 220000 „	
1 „ „ 200000 „	
1 „ „ 150000 „	
1 „ „ 110000 „	

és még egy csomóra a 60.000. 50.000. 40.000. 30.000 sat. frt. játszhatni egy részlet jegyemmel

Játéktársulatom A. csoportjából.

melynek 18 résztvevője, 25 negyedéves részletenként 5 frtot fizet.

A közkedvességű csoport magában foglalja valamennyi Ausztriában létező állam- és magán-kölcsön-SORSJEGYERET.

melyek árkelet szerinti értéke a teljes befizetés után a résztvevők között készen kiszol-gáltatik. — Az okmány törvényes bélyegilleté-ke egyszer s mindenkorra 99 krt tesz.

Mindjárt az első negyedévi 5 frtos részlet befizetése után már játszik a résztvevő

a budai és stanislau sorsjegyek

junius 15-diki húzására, valamint a Hítel-és Gőzhajózási-sorsjegyekre, július 1-sején, a Salm- és Waldstein-sorsje-gyekre, július 15-kén, a Clary, július 30-dikán, 1860-diki, aug. 1-sején, magyar

díj-sorsjegyekre, aug. 15-én

és az 1864-diki sorsjegyekre

september 1-sején.

1870. sept. 1-sején.

a 200000 frtos főnyerőt

az én részlet-jeggyemmel nyerték meg.

EDUARD FÜRST,

bankháza,

Wien, Stephansplatz.

(202)

(8—18)

KIADÓ BIRTOK.

Ürmösön a vasut-statiótól egy negyed-óra tá-volságra, egy **280 hol-das birtok**, nagyobb mennyiségű marha- és juh instructióval együtt haszon-bérbe adatik.

A birtokhoz minden-némű gazdasági épülete-ken kívül, egy 25 mázsás szeszgyár is tartozik.

Bővebb felvilágosítást nyerhetni **Ürmösön Lázár Mihálynál**, és Brassóban a „Nemere” tek. szerkesztőségénél.

LEGUJABBAN MEGJELENTEK

és **Stein János** könyvkereskedésében Kolozsvártt **kaphatók:**

A magyar forradalom önvédelmi harcz története
1848—49-ben.

Regényes leírásokkal a népnek. Irta TÓVÖLGYI TITUSZ. Ára 1 frt 50 kr.

Jézus példázatai homiliákban.

Irta PAZAR JÓZSEF. Közrebocsátja PAZAR ISTVÁN. I. füzet. Ára 1 frt.

A telekkönyvi törvény gyakorlati alkalmazása.

2-dik, Erdély telekkönyvezésére való tekintettel átdolgozott és bővített kiadás. Irta FIEDLER IGNÁCZ. Ára 2 frt.

A telekkönyvi eljárás rendszeres kézikönyve

honi törvényeinkhez sat. alkalmazva és példagyűjteménnyel ellátva. Irta SCHNIERER GYULA. 2-dik, átdolgozott és bővített kiadás. Ára 2 frt.

Tanítók könyve.

Rendszeres kalauz a nevelés és tanítás vezetésére, a népiskola tantárgyainak kezelésére, s a tanítóknak az irodalom terén való haladásra.

Irta BÁRÁNY IGNÁCZ. II-dik kiadás. Ára 2 frt.

A nevelészet története.

Tanítók és tanító-jelöltek számára. Irta DÖLLE ÖDÖN. Ára 2 frt 20 kr.

Nilusi emlékek.

Irta BENEDIKTY JÓZSEF. Bevezetéssel ellátta Vajda Viktor. 4 fametszetű képpel. Ára 2 frt 50 kr.

Handbuch für Geleise-Anlagen

zum theoretischen und praktischen Gebrauche, nebst Anhang von Formel- und Reductions-Tabellen, bearbeitet von G. ERNST und F. GOTTSLEBEN, Ingenieure. Mit 82 in den Text gedruckten Holzschnitten. Ára 4 frt.

Henry Thomas Buckle's Geschichte der Civilisation in England.

Deutsch von ARNOLD RUGE. 4-te rechtmässige Ausgabe. 2 Bde. Ára 8 frt 55 kr.

Handbuch für specielle Eisenbahn-Technik

unter Mitwirkung von Fachgenossen herausgegeben von EDM. HEUSINGER von WALDEGG.

I. Bd. 1. Hälfte: der Eisenbahnbau 6 frt 97 xr.

I. Bd. 2. Hälfte: der Eisenbahnbau 8 frt 87 xr.

II. Bd. 1. Hälfte: der Eisenbahn-Wagenbau 6 frt 97 xr.

II. Bd. 2. Hälfte: der Eisenbahn-Wagenbau 8 frt 87 xr.